

جمهوری اسلامی ایران

مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

بیت‌الله

شماره: ... ۸۷/۴۸/۳۱۸
تاریخ: ... ۱۳۸۷/۳/۱۹
پیوست: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارشی جلسه سیصد و شصت و ششم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۷/۳/۱۱ مشتمل بر بررسی لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: لایحه شوراهای حل اختلاف.

ماده ۵: قاضی شورا با ابلاغ ...

بررسی: خلاف شرع دانسته شد. (۵ رأی از ۷ رأی)

توضیح اینکه با توجه به ماده ۹ این لایحه برای شورای حل اختلاف حق صدور رأی قرار داده شده و لذا لازم است اعضاء شورا واجد شرایطهای لازم جهت صدور رأی از جمله اجتهاد باشند و حکم نمودن ایشان با توجه به عدم وجود شرایط لازمه مانند اجتهاد، خلاف شرع می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که ماده ۲۶ نوعی تفسیر برای ماده ۹ می‌باشد و تنها قاضی حق صدور رأی را دارد. همچنین نظر یکی از اعضاء این بود که با توجه به وجود حق رأی برای تمام اعضاء شورا (مستفاد از ماده ۹) نصب این اعضاء باید از ناحیه رئیس قوه قضائیه باشد و لذا نصب ایشان توسط رئیس دادگستری خلاف بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی می‌باشد. در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که سایر اعضاء شورا حق رأی نداشته و تنها مشورت کننده می‌باشد.

ماده ۶: اعضاء شورا باید دارای شرایط ...

بررسی: با توجه به ماده ۹ و حق صدور رأی (قضاوت) برای اعضاء شورا:

۱- از نظر عدم اعتبار شرط اسلام برای اعضاء شورا، خلاف شرع دانسته شد. (۵ رأی از ۷ رأی)

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که اعتقاد و التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه (بند ب ماده ۶) دال بر شرط اسلام می‌باشد.

۲- از نظر عدم اعتبار شرط ایمان برای اعضاء شورا، خلاف شرع می‌باشد. (۵ رأی از ۷ رأی)

۳- از نظر عدم اعتبار علم در حد اجتهاد و تسلط بر احکام شرعی فقیهه خلاف شرع دانسته شد. (۴ رأی از ۷ رأی)

(رأی)

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که مشکل میزان علمیت در مورد قضاوت غیرمجتهد بر اساس مبنای حضرت امام خمینی (ره) در مورد قضاوت جمهوری اسلامی ایران قابل حل است.

۴- همچنین نظر سه نفر از اعضاء این بود که ماده مذکور از جهت عدم اعتبار شرط عدالت خلاف شرع می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که قید «حسن شهرت» مذکور در بند (ج) ماده ۶ کافی در این امر می‌باشد.

ضمناً نظر بعضی از اعضاء این بود که اعضاء شورا، حق رأی نداشته و ماده ۹ خلاف شرع و قانون اساسی می‌باشد و لذا با رد ماده ۹، وجهی برای اشکالات انجام شده بر ماده ۶ باقی نمی‌ماند.

دوام توفیقات حضرت عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

جمهوری اسلامی ایران

مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

بیت‌الله

شماره: ... ۸۷/۴۸/۳۱۹
تاریخ: ... ۱۳۸۷/۳/۱۹
پوست: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه سیصد و شصت و هفتم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۷/۳/۱۸ مشتمل بر ادامه بررسی لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: ادامه رسیدگی به لایحه شورای حل اختلاف و نهاد قاضی تحکیم.

ماده ۹: شورا در موارد زیر رسیدگی و ...

بررسی: ۱- با توجه به اینکه شرایط مذکور در ماده ۶، تمام شرایط شرعی معتبره در قاضی نمی‌باشد، حق رأی دادن به افرادی که شرایط قضاوت را ندارند خلاف شرع می‌باشد. (اتفاق آراء، ۶ رأی)
البته ممکن است گفته شود که با توجه به ماده ۲۵ و بعد از آن، منظور از صدور رأی از طرف شورا دادن نظر مشورتی از طرف شورا و صدور رأی توسط قاضی منصوب آن می‌باشد و چه بسا ماده ۲۵ و بعد از آن نوعی حکومت بر این ماده دارد.
لکن از این شبهه می‌توان جواب داد که بر این اساس وجهی برای تفکیک بین ماده ۹ و ماده ۱۱ نمی‌باشد.
۲- مستفاد از تجویز صدور رأی توسط شورا آن است که رأی صادره با نظر اکثریت اعضاء شورا نیز معتبر می‌باشد و اطلاق ملاک بودن نظر اکثر اعضاء خلاف شرع می‌باشد، زیرا شامل موردی نیز می‌گردد که اکثریت، افراد جاهل و غیرواجد شرایط باشند و شخص قاضی منصوب در جانب اقلیت قرار گیرد. (۵ رأی از ۶ رأی)
همچنین نظر یکی از اعضاء این بود که حق رأی دادن به شورا خلاف شرع می‌باشد. (چه بسا خلاف نظر حضرت امام خمینی(ره) می‌باشد)

ماده ۱۹: درخواست رسیدگی متضمن موارد زیر است: ۱- نام و نام خانوادگی ...

بررسی: تذکر این مطلب لازم است که در بعضی موارد مذکور در بندهای ماده ۹، از جمله ادعای اعسار و بعضی موارد حصر وراثت طرفین دعوا وجود ندارد و تنها یکطرف می‌باشد.

ماده ۲۰، تبصره ۲: مقررات ناظر به وکالت، صدور رأی ...

بررسی: مناسب است تعبیر «ماده فوق» تغییر یافته و تعبیر «این ماده» جایگزین آن شود.
توضیح اینکه در این جلسه تا پایان ماده ۲۵ بحث شد.

دوام توفیقات حضرت عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سید حسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان